

Den Form, man ogsaa har kendt under den nuværende Regering, at man i Anledning af vigtige Spørgsmaal sammenkalder Partiformændene, forekommer det mig ogsaa har vist sig at være særdeles heldig, idet man paa den Maade faar Meddelelse bragt til de forskellige Partier om vigtige Spørgsmaal, der er fremme i Øjeblikket. Ligeledes har vi selvfølgelig Ret til at stille Forespørgsler. Det kan ogsaa undertiden anses for heldigt — ikke alt for tidt, men en enkelt Gang — at holde et lukket Møde, hvor man kan tale rent ud med hinanden og faa de enkelte Ministre til at give en fuldstændig Regeregørelse for et ganske bestemt politisk Forhold.

Jeg mener derfor, at det ikke er i synderlig Grad nødvendigt at nedsætte et særligt udenrigspolitisk Udvalg. Men vi ræsonnerer som saa, at er der stærk Stemning i de andre Partier i den danske Rigsdag for at have et saadant udenrigspolitisk Udvalg, kan vi godt være med til at overveje, om vi skal gaa den Vej, og jeg vil ved Forhandlingens Slutning tillade mig at foreslaa Forslaget til Beslutning henvist til Behandling i et Udvalg. Men jeg maa slutte mig til den højtærede Udenrigsminister i, at for saa vidt der i Udvalget maatte være Stemning for, at der nedsættes et saadant særligt udenrigspolitisk Udvalg, vil det være heldigst, at det faar Medlemmer fra begge Rigsdagens Ting. Det kan jo være, at Sagen saa maa ordnes ved særlig Lov, og man kan maaske da heller ikke kalde det et Udvalg. Men det er af den Slags Ting, vi nærmere kan overveje i Udvalget. Jeg mener ogsaa, at der kan være forskellige andre Ting, man kan tage under Overvejelse i et saadant Udvalg. Jeg synes saaledes, at det er meget nærliggende, naar man har udenrigspolitiske Udvalg i mange andre Lande, at man saa faar at vide, hvilken Kompetence og Sammensætning de har.

Nu vil man naturligvis — det har egentlig allerede været fremme —, naar jeg saaledes stiller mig lidt køligt overfor et saadant Udvalg, øjeblikkelig sige: Ja, men I var i sin Tid meget ivrige for at faa det politiske Udvalg frem. Det maa imidlertid erindres, at det var en ganske ekstraordinær Situation. Paa en Tid, da det maaske for vort Folk vigtigste Spørgsmaal, som vi kommer til at overveje i Aarhundreder, nemlig det sønderjydske, skulde behandles og endeligt afgøres, var det meget naturligt, at man krævede et særligt politisk Udvalg, saaledes at samtlige Rigsdagens Partier til enhver Tid var fuldstændig à jour med

Gangen i Forhandlingerne mellem Regeringen og de fremmede Magter. Denne ekstraordinære Situation kan aldeles ikke sammenlignes med den Situation, vi nu er inde i, og hvor vi, som sagt, nærmer os mere normale Forhold.

Jeg skal slutte mine Udtalelser med at sige, at vi vil være med til at overveje, hvorvidt der skal nedsættes et særligt udenrigspolitisk Udvalg, og jeg vil til sin Tid tillade mig at stille Forslag om Sagens Henvisning til et Udvalg.

Stauning: Jeg skal om det foreliggende Forslag til Beslutning udtale, at vi meget vel erkender, at et saadant Udvalg i visse Tilfælde kunde have en gavnlig Virkning og utvivlsomt vilde udfylde et Savn, som nu og da spores; men jeg nægter ikke, at vi paa den anden Side i mit Parti har visse Betænkeligheder ved Nedsættelse af Udvalg af den Art, for saa vidt de skal have en permanent Karakter, idet vi maa mene, at de medfører en Tilbøjelighed til at drage Ansvar fra Rigsdagen, Folketinget og eventuelt det andet Ting, over til et saadant Udvalg, som selvstændig raadslaar og træffer Beslutning og forhandler sig til Rette med Ministeriet. Vi synes, at man ved Nedsættelse af saadanne Udvalg — og den samme Opfattelse ved jeg ogsaa er til Stede hos mange med Hensyn til det permanente Finansudvalg — ligesom afgiver noget af Rigsdagens Myndighed og overdrager den til et Organ, som ikke paa samme Maade er Udtryk for Befolkningen, som det maa siges, at Tinget som Helhed er det. Noget andet er det, at et Udvalg kan gennemdrøfte og forberede adskillige Sager. Det anser vi selvfølgelig for meget formaalstjenligt, men det, man maa tilstræbe i disse udenrigspolitiske Spørgsmaal, er jo nok saa meget fuld Offentlighed i den Udstrækning, hvori Sagerne egner sig dertil, og Forelæggelse for den samlede Rigsdag af saadanne Sager, der ikke egner sig til, eller for hvilke Tidspunktet ikke er kommet, da de egner sig til en almindelig offentlig Behandling. Vi har i det Parti, jeg repræsenterer, bestandig haft et Ønske om en anden Behandling af de udenrigspolitiske Spørgsmaal end den, som jo ganske utvivlsomt ude i Verden har medvirket til de Ulykker, som Verdenskrigen førte over Befolkningerne. Vi har et stærkt Ønske om Offentlighed i disse Sager, men erkender, at praktiske Hensyn til Samarbejdet med andre Nationer naturligvis maa tages. Derfor mener vi, at den Fremgangsmaade, der maa anvendes, er Afholdelsen af